

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ**

H 9

DOM
2023-08-17
Meddelad i Luleå

Mål nr
1247-23

KLAGANDE

[REDACTED]

MOTPART

Länsstyrelsen i Dalarnas län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Dalarnas läns beslut den 11 augusti 2023, (bilaga 1)
dnr 218-10719-2023

SAKEN

Skydds jakt efter varg

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutade om skyddsjakt efter en (1) varg inom Prästbodarnas fäbod, Rättviks kommun. I beslutet anges att jakten får bedrivas från och med den 11 augusti 2023 till och med den 18 augusti 2023.

Länsstyrelsen förordnade även att beslutet ska gälla utan hinder av att det överklagas. Skälen för beslutet anges i bilaga 1.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Vad [REDACTED] anför

[REDACTED] yrkar att det överklagade beslutet ska upphävas och anför i huvudsak följande. Länsstyrelsen har inte visat att kriteriet allvarlig skada är uppfyllt. Beslutet strider mot Viltskadecenters riktlinjer som Kammarrätten i Sundsvall hänvisat till om fyra angrepp inom 12 månader. De angrepp som inträffat är inte heller omfattande. Vargen kan inte anses mer skadebenägen än en genomsnittlig varg. Någon skadegörande individ har inte kunnat fastställas varför det är osäkert om ändamålet med skyddsjakten uppnås. Risken finns att en genetiskt viktig varg fälls. Beslutet är inte proportionerligt då det finns en stor sannolikhet att vargparet fått valpar. Problemen tenderar att öka i ett område om ett föräldradjur fälls vid skyddsjakt. Annan lämplig lösning finns genom att flytta tamdjuren eller ta in dem på natten. En fäbodbrukare har redan flyttat sina djur och en annan håller på med det. Det ifrågasätts hur många djur som finns kvar på fäboden. Det aktuella stängslet borde förses med el. Även lapptyg bör kunna hålla vargen borta.

Vad länsstyrelsen anför

Länsstyrelsen finner inte skäl att ändra sitt beslut.

RÄTTSLIG REGLERING

Bestämmelser

Enligt 23 a § första stycket jaktförordningen (1987:905) är förutsättningar för skyddsjakt på varg att det inte finns någon annan lämplig lösning och att det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom ske i något av de syften som uppräknas i paragrafen, bl.a. av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller av andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse, inbegripet orsaker av social eller ekonomisk karaktär och betydelsefulla positiva konsekvenser för miljön, eller för att förhindra en allvarlig skada särskilt på boskap eller annan egendom.

Av 23 b § jaktförordningen följer att beslut om skyddsjakt på varg får fattas av länsstyrelser om det finns förutsättningar enligt 23 a § efter ansökan av den som riskerar att drabbas av skada eller på eget initiativ. Om det finns en stor sannolikhet för att allvarlig skada kommer att uppstå får beslut om skyddsjakt fattas även om någon skada ännu inte har inträffat eller om skadan ännu inte nått en allvarlig nivå.

Enligt artikel 2.3 direktivet (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet) ska åtgärder som vidtas i enlighet med detta direktiv ta hänsyn till ekonomiska, sociala och kulturella behov och till regionala och lokala särdrag.

Avgöranden

Av Kammarrätten i Sundsvalls avgörande den 2 november 2022 (med mål nr 1935-22) framgår bl.a. följande. Länsstyrelsen har bevisbördan för att kriteriet allvarlig skada är uppfyllt. För den bedömningen kan t.ex. Viltskadecenters riktlinjer tjäna som vägledning. De lokala förhållandena är dock av stor betydelse för bedömningen.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan i målet är om samtliga förutsättningar för skyddsjakt är uppfyllda. Det är länsstyrelsen som har bevisbördan för detta.

Allvarlig skada

Av utredningen i målet framgår att det skett flera dödliga vargangrepp på får och getter vid den aktuella fäboden. De upprepade angreppen har också ägt rum under en mycket kort tidsperiod och det senaste angreppet bara dagar före beslutet om skyddsjakt. På grund av de speciella förutsättningarna som gäller för fäbodbruket (med fritt betande djur) är detta mer sårbart för rovdjursattacker än modern konventionell djurhållning där djuren hålls i hägn (Rovdjur och fäbodbruk, Viltskadecenters information, 22 juni 2022). Med hänsyn till att flertalet vargangrepp ägt rum, där får och getter dödats, under en mycket kort tidsperiod innan beslutet om skyddsjakt bedömer förvaltningsrätten att det finns en stor sannolikhet för allvarlig skada. Genom det begränsade jaktområdet finns dessutom ett tillräckligt tydligt samband mellan åtgärden, att förhindra allvarlig skada, och det förväntade resultatet.

Gynnsam bevarandestatus

Vargen i Sverige har sedan tidigare bedömts ha en gynnsam bevarandestatus (HFD 2016 ref. 89). Enligt den senaste inventeringen 2022/2023 finns det ca 450 vargar i Sverige, vilket innebär att den svenska populationen ligger över referensvärdet på 300 vargar som är ett av kraven för gynnsam bevarandestatus.

Av det överklagade beslutet framgår att länsstyrelsen övervägt följderna av skyddsjakt på lokal nivå och angett att det inte förekommer någon genetisk viktig varg i eller nära det aktuella jaktområdet. Förvaltningsrätten noterar att jaktområdet är begränsat och inriktat i huvudsak på den aktuella fäboden. Detta minskar risken att annan varg än den skadegörande individen fälls.

Förvaltningsrätten anser att skyddsjakt efter en varg inte riskerar att försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten. Skäl saknas för ingripande mot beslutet på denna grund.

Annan lämplig lösning

Ett aktivt fåbodbruk förutsätter att djuren ska kunna beta fritt och då saknas väsentligen möjligheten att använda sig av rovdjursavvisande stängsel (se Kammarrätten i Sundsvalls dom den 5 oktober 2016, mål nr 2103-16). Förvaltningsrätten anser också att intresset att upprätthålla fåbodbruk utgör ett sådant ekonomiskt, socialt och kulturellt behov och ett regionalt och lokalt särdrag som det enligt 2.3 art- och habitatdirektivet ska tas hänsyn till (jfr även EU-domstolens avgörandet C-674/17 *Tapiola*, punkt 25). Av denna anledning kan en flytt av djuren inte ses som en annan lämplig lösning. Att några djurhållare, men inte alla, självmant valt att flytta djuren saknar därför betydelse för bedömningen.

Utifrån de nu föreliggande riskerna för tamdjur i jaktområdet, som ligger till grund för beslutet, anser förvaltningsrätten att det inte finns någon annan lämplig lösning än skyddsjakt. Skäl saknas för ingripande mot beslutet på denna grund.

Sammanfattning

Den beslutade skyddsjakten gäller ett begränsat område i Rättviks kommun.

Endast en vargindivid får skjutas. Förvaltningsrätten anser, oaktat vad

██████████ anfört i denna del, att beslutet är proportionerligt.

Förvaltningsrätten finner sammanfattningsvis att länsstyrelsens beslut uppfyller alla de krav som ställs på beslut om skydds jakt. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till

Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kammarrätten i Sundsvall.

Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

██████████
lagman

I avgörandet har även nämndemännen ██████████

██████████ deltagit.

██████████ har föredragit målet.

Beslut om skydds jakt efter en (1) varg inom Prästbodarnas fäbod, Rättviks kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar om skydds jakt på en (1) varg inom Prästbodarnas fäbod, Rättviks kommun med nedan angivna villkor.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen att detta beslut ska gälla utan hinder av att beslutet överklagas.

Villkor för beslutet

Länsstyrelsen beslutar att nedan angivna villkor ska gälla för jakten enligt detta beslut. Jakt som inte följer dessa villkor sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott återfinns i 43 respektive 44 §§ samma lag.

Djur som får fällas

Beslutet gäller en (1) varg som befinner sig i det beslutade jaktområdet, se bilaga 2. Om det under jaktperioden skulle upptäckas att det befinner sig en genetiskt viktig varg i området kan Länsstyrelsen avlysa jakten.

Jaktperiod

Skyddsjakten är tillåten under perioden 11 – 18 augusti 2023. Eventuell förlängning av jakttiden sker efter särskilt beslut av länsstyrelsen.

Jaktområde

Skyddsjakten får endast bedrivas inom det område som framgår av bifogad karta, (bilaga 2). Om jaktförsök sker inom detaljplanelagt område ska jaktledaren inför varje jaktförsök söka ett muntligt skottlossningstillstånd av vakthavande polis vid Polisregion Bergslagen

på telefon 114 14 (begär vakthavande på RLC), samt meddela vilka tider jakten ska bedrivas under dygnet.

Jakten får ske på annans jaktområde. Jaktledaren bör meddela berörda markägare och jakträttshavare att skyddsjakt kommer att bedrivas i området och när jaktförsök kommer att ske. Länsstyrelsen kan besluta om ändringar av jaktområdet om ny information inkommer.

Om vargen följs och lämnar jaktområdet får jakten fullföljas och vargen fällas i buffertzonen. Det gäller under förutsättning att det inte råder tvivel om att det är det förmodat skadegörande djuret som följs. Om spårning fortsätter in i buffertzonen, efter upptag av spår i jaktområdet, ska jaktledare kunna uppvisa jaktens förlopp till Länsstyrelsens personal.

Vem som får utföra jakten

Länsstyrelsen utser jaktledare till skyddsjakten. Jaktledaren utser ett jaktlag på max 20 personer. Personuppgifter på samtliga jakttagare ska finnas hos jaktledaren och kunna uppvisas för Länsstyrelsen och polis vid tillsyn. Länsstyrelsens personal har rätt att avbryta jakten. Jaktledarens ansvar specificeras i bilaga 2.

Jaktmedel och metoder

Skyddsjakten får inte bedrivas på så sätt att djuret utsätts för onödigt lidande.

Skyddsjakten får bedrivas med hjälp av hund under förutsättning att hundarna är speciellt tränade för jakt efter rovdjur. Maximalt tre (3) hundar får släppas efter en och samma varg under ett och samma jakttillfälle. Hundarna bör ha likartat arbetssätt. GPS loggen från eventuella hundenheter (GPS sändare/mottagare) bör kunna uppvisas för Länsstyrelsens personal. Informationen är viktig vid uppföljning av eventuell skadeskjutning.

Endast kulpatroner klass 1 får användas vid skyddsjakten. De begränsningar i magasinkapacitet hos halvautomatiska kulvapen som anges i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) ska följas.

Alla typer av belysning får användas för att underlätta skyddsjakten. Jakt får ske dygnet runt.

Motordrivna fordon får användas för att spåra och genskjuta vargen under skyddsjakten. Detta undantag om användning av motordrivna fordon ger inte rätt att från motordrivet fordon förfölja eller skjuta varg från fordon i rörelse.

Avlysning

Jakten avlyses när vargen fällts, påskjutits, när jakttiden gått ut eller om Länsstyrelsens personal finner det nödvändigt av andra skäl. Jaktledaren ska omgående meddela jägarna att jakten avlyses.

Fälld eller påskjuten varg

Flådd helkropp samt referensprov i form av hudbit tas om hand av länsstyrelsen och skickas till Statens veterinärmedicinska anstalt. Skinnet ska chipmärkas av länsstyrelsen och tillfaller därefter jakträttshavaren. Jakträttshavaren ska erhålla kopia av besiktningsprotokollet.

Om djuret påskjutits men inte fällts ansvarar skytt och jaktledare för att eftersök genomförs.

Bakgrund

En anmälan om vargangripen get inkom till länsstyrelsen den 1 augusti 2023. Vid Länsstyrelsens besiktning samma dag konstaterades att skadorna var orsakade av varg. Den 6 augusti anmäldes i samma område ett angrepp på tamdjur som besiktigades av Länsstyrelsen samma dag. Länsstyrelsens besiktningspersonal konstaterade att skadorna var orsakade av varg. Vid det andra angreppet dödades en get och en annan fick avlivas av veterinär på grund av allvarliga skador.

Fyra djurägare har sina djur på fäboden där [REDACTED] är djurhållare. En av ägarna har hämtat och flyttat sina djur från platsen och ytterligare en kommer att flytta sina djur. Ett antal djur är dock kvar på platsen och djurhållaren har angett att försök att samla in övriga djur inte är möjligt pga. att djuren är oroliga. Korna har börjat uppvisa ett skyddande och aggressivt beteende och angriper när djurhållaren närmar sig. Detta gör det svårt att förebygga angrepp med flytt av djur. Länsstyrelsen har uppfört strömförande stängsel för getterna men denna förebyggande metod har inte gett önskat resultat eftersom getterna hoppar över det stängslet.

Skador

2023-08-01: En get dödad av varg.

2023-08-06: En get dödad och en get allvarligt skadad. Besiktningsman konstaterar att det är ett resultat av angrepp av varg.

2023-08-09: Får angripet och konstaterat dödat av varg.

Länsstyrelsens kännedom om varg i området

Länsstyrelsen bedömer att angreppen skett angränsande det s.k. Balungen reviret. Inventeringen 2022/23 identifierade ett revirmarkerande par. Spillning från honan (UI418545 G151-22) hittades i närområdet av Prästbodarnas fäbod november 2022, som vid spårning visade att det kan ha varit mer än en individ i området. Sedan dess i augusti 2023 har nya spillningsprover samlats av varg vid Prästbodarnas, och tre angrepp av varg har konstaterats i området.

Motivering till beslutet

Vid prövning om skydds jakt gör Länsstyrelsen en samlad bedömning i varje enskilt fall. Bedömning görs utifrån skadornas omfattning, om det är upprepade skador, under hur lång tidsperiod som skadorna inträffat, om skadeförebyggande åtgärder vidtagits och vilka möjligheter det finns att förebygga fortsatt skada samt möjlighet till annan lämplig lösning än skydds jakt. Länsstyrelse beaktar även vargarnas genetiska ursprung.

Allvarlig skada

Fäbodbruk försvåras av att vargen angriper djur på fäboden. Utöver allvarliga direkta skador på tamdjur så splittras ständigt djuren vid upprepade angrepp från varg som omöjliggör flytt av djuren. Korna på fäboden uppvisar ett skyddande och aggressivt beteende som leder till att även djurhållare utsätts för ökad risk för skada vid försök att samla och flytta djuren. Det är nu också kalvningstid på fäboden, med dräktiga kvigor och nyfödda kalvar som inte kan flyttas. Risken för allvarlig skada på tamdjurbesättning är som störst veckorna efter ett första angrepp enligt en studie från Viltskadecenter 2008. Studien visade att mer än hälften av de angrepp som följde efter ett första angrepp inträffade under de fem första veckorna (60 % för varg).

Annan lämplig lösning

Det aktuella området används av fäbodbrukare för att bedriva fäbodverksamhet i området. Den skadeförebyggande metod som normalt fungerar bäst mot predation på tamdjur är rovdjursavvisandestängsel. Rovdjursavvisande stängsel är den metod som dokumenterat visat bäst skydd, dessa rekommenderas därför alltid som en förebyggande åtgärd. Då ett aktivt fäbodbruk förutsätter att djuren ska kunna beta fritt saknas möjligheten att använda sig av rovdjursavvisande stängsel (se Kammarrätten i Sundsvalls dom den 5 oktober 2016, mål nr 2103-16). Kammarrätten anser att intresset att upprätthålla fäbodbruk utgör ett sådant ekonomiskt, socialt och kulturellt behov och ett regionalt och lokalt särdrag som det enligt 2.3 art- och habitatdirektivet ska tas hänsyn till (jfr även EU-domstolens avgörandet C-674/17 Tapiola, punkt 25).

Andra alternativa metoder är:

1. Flytt av tamdjuren – För att kunna flytta tamdjuren behöver fåbodbrukare kunna samla dem. Samlingen försvåras väsentligt av vargförekomsten i området då vargarna skingrar djurbesättningarna och sprider dem över stora områden. Det påverkar även djurens beteende som utsätter fåbodbrukare för ökad risk av skada.
2. Inhägnad och utfodring - Att hägna in tamdjuren är inte rimligt eftersom djuren inte går att samla när dom är rädda. Det är dessutom mycket djur på fåboden, och det går inte att sätta akutstängsel runt så mycket djur. Getterna hoppar dessutom över stängslen som Länsstyrelsen satt dit vid tillfälle.
3. Mota/skrämma bort vargen - Erfarenheter från tidigare försök att mota bort varg från områden med frigående djur visar att vargen återvänder till området.
4. Ökad bevakning - Vid ökad bevakning av en fåbod kan konsekvensen av rovdjurs närvaro minskas, dels genom att mänsklig närvaro gör att rovdjur håller sig undan i större utsträckning, dels genom att pågående angrepp kan avvärijas. Det är dock en kostsam och tidskrävande åtgärd som förutsätter stora insatser från fåbodbrukarens sida. Dessutom är det svårt att hålla sådan uppsikt under kvällstid när tamdjuren rör sig över fåboden.

Gynnsam bevarandestatus

Vargen har sedan tidigare bedömts ha en gynnsam bevarandestatus. Resultat från inventeringen 2021/2022 visade att det fanns cirka 460 vargar i Sverige och 450 vargar för 2022/2023. Detta visar att populationen fortsatt ligger över 300 vargar, vilket är ett kriterium för gynnsam bevarandestatus. Skyddsjakten riskerar därmed inte att försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för varg på nationell nivå.

Länsstyrelsen har övervägt följderna av en skydds jakt med tanke på upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus på lokal nivå.

Länsstyrelsen har inte identifierat en genetiskt viktig varg i angränsande revir i dagsläget. Skydds jakt enligt detta beslut riskerar därmed inte att försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för varg på lokal nivå.

Länsstyrelsen bedömer att risken för ytterligare skador är mycket stor och att skydds jakt är en akutåtgärd. Att stängsla samtliga djur är inte möjligt pga. det stora antalet tamdjur och att getterna lyckats hoppa över akutstängslet. Därför beslutar Länsstyrelsen om skydds jakt efter en varg.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Bestämmelserna i den svenska lagstiftningen har grund i art- och habitatdirektivet 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur

och växter. Beslutande myndigheter ska tolka den svenska lagstiftningen i linje med detta direktiv.

Naturvårdsverket beslutade den 14 april 2023 med stöd av 24 a § jaktförordningen att delegera rätt att besluta om skyddsjakt på varg till länsstyrelsen (NV-01088-23). Enligt 23 b § jaktförordningen kan länsstyrelsen därmed på ansökan av den som riskerar att drabbas av skada av varg besluta om skyddsjakt.

Beslut om skyddsjakt kan fattas med stöd av 9, 9 b, 18, 21, 23, 23 a, 23 b och 24 b §§ jaktförordningen. Länsstyrelsen måste då även beakta skyddsreglerna i art- och habitatdirektivet (92/43/EEG) samt undantagsreglerna för jakt i artikel 16.1 i samma direktiv. Hänsyn måste också tas till artikel 9 i Bernkonventionen.

Enligt 15 a § jaktförordning (1987:905) får Naturvårdsverket eller, om beslutet fattas av länsstyrelsen, länsstyrelsen i det enskilda fallet besluta om undantag från förbudet att vid jakt använda belysning utöver vad som är tillåtet enligt 14 §, om det är fråga om skyddsjakt, licensjakt eller annan jakt som avses i 31 § första stycket.

En grundförutsättning för beviljande av skyddsjakt är att kraven i 23 a § jaktförordningen är uppfyllda. Som framgår av 23 a § jaktförordning (1987:905) ska följande förutsättningar vara uppfyllda för att skyddsjakt ska kunna medges: Om det inte finns någon annan lämplig lösning, och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, får beslut om jakt som avses i 23 b, 24, 25 och 29 §§ meddelas

5. av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller av andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse, inbegripet orsaker av social eller ekonomisk karaktär och betydelsefulla positiva konsekvenser för miljön,
6. av hänsyn till flygsäkerheten,
7. för att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom, eller
8. för att skydda vilda djur eller växter eller bevara livsmiljöer för sådana djur eller växter.

Enligt 24 d § jaktförordning (1987:905): I ett beslut om jakt enligt 23 b eller 23 d § får den beslutande myndigheten bestämma hur man ska förfara med ett dödat djur. Om inte myndigheten beslutat något annat får djuret behållas av jakträttshavaren. När beslut om jakt meddelas enligt 23 b eller 23 d § får myndigheten även medge undantag från 31 § första stycket jaktlagen (1987:259) och, när det gäller skyddsjakt, också medge att jakten bedrivs på annans jaktområde.

Enligt 59 § jaktförordning (1987:905) får Polismyndigheten, länsstyrelsen och Naturvårdsverket förordna att beslut enligt denna förordning skall gälla utan hinder av att det har överklagats.

Information

Länsstyrelsen önskar få fortsatta rapporter om beteendet hos varg i området. För att länsstyrelsen ska kunna följa upp iakttagelsen och kvalitetssäkra den genom spårning eller andra liknande insatser är det viktigt att eventuella rapporter kommer in till länsstyrelsen så snabbt som möjligt. Rovdjursobservationer går även att rapportera i Skandobs. Mer information finns på www.skandobs.se. Händelser som sker på kvällar och helger kan rapporteras på jourtelefon 010-225 05 00.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor på telefon 010-225 00 00 eller via e-post dalarna@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 218-10719-2023 i ämnesraden för e-post.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Caroline Dickson med Vilthandläggare Lina Leksell som föredragande. I den slutgiltiga handläggningen har även enhetschef Daniel Eriksson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

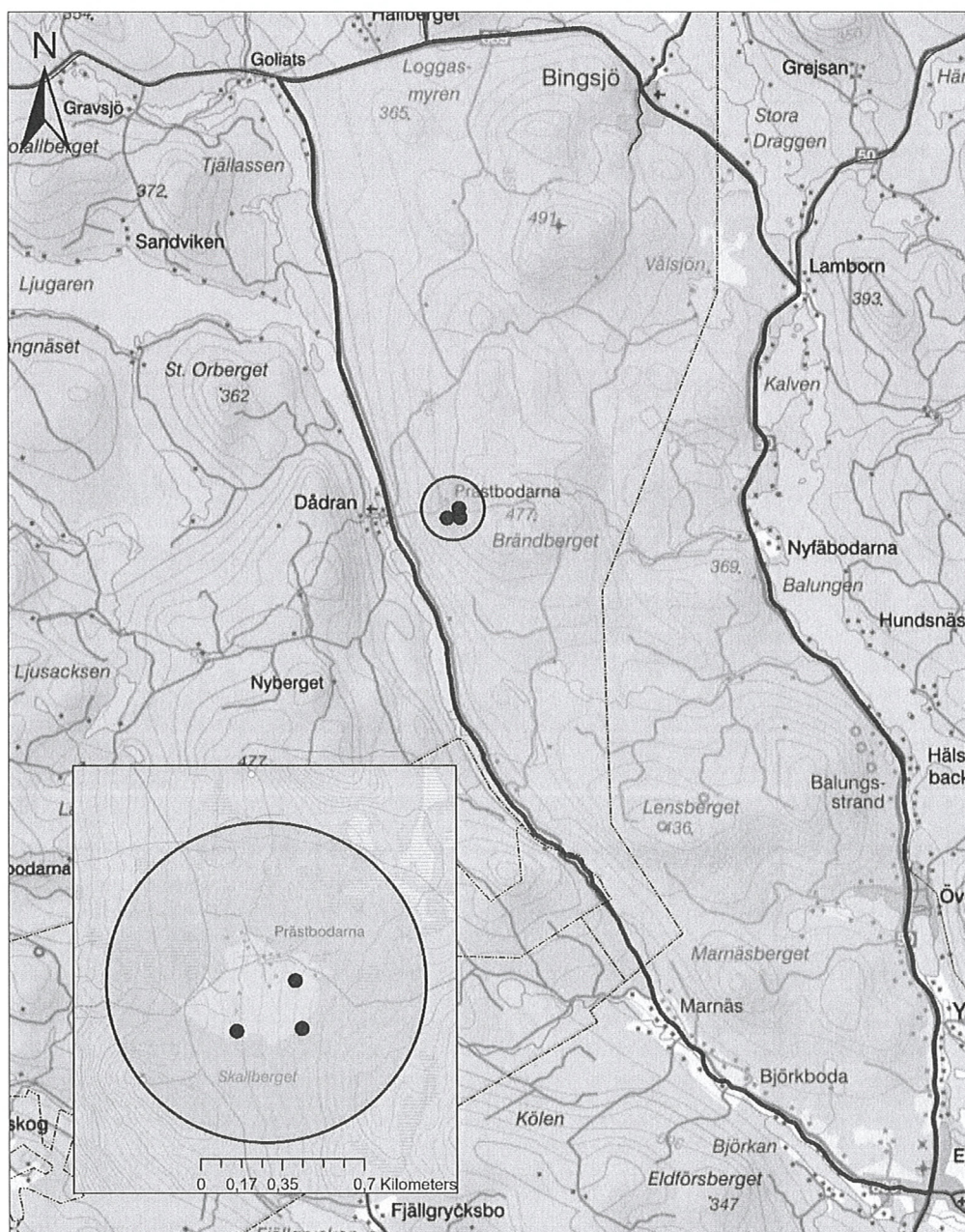
Information om hur vi hanterar dessa hittar du på <http://www.lansstyrelsen.se/dataskydd>

Kopia till

Naturvårdsverket
Viltförvaltningsdelegationen Dalarnas län
Mellersta rovdjursförvaltningsområde
Polisregion Bergslagen

Bilagor

1. Karta över jaktområde
2. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

- Jaktområde
- Buffertzonen
- Angrepp

0 0,2 0,4 0,8 Kilometers

Jaktområdet är i närområdet runt fäboden där angrepp har skett. Jakt får endast starta inom det markerade området. Om vargen följs och lämnar jaktområdet får jakten fullföljas och vargen fällas i buffertzonen. Det gäller under förutsättning att det inte råder tvivel om att det är det förmodat skadegörande djuret som följs.

Jaktledarens ansvar

Vilket ansvar jaktledaren har vid jakt efter olika viltarter tydliggörs i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7, NFS 2011:7). Med hänvisning till denna reglering tydliggör Länsstyrelsen här ansvaret som jaktledaren har vid skyddsjakt efter varg.

1. Jaktledaren ska hålla sig välinformerad om samtliga villkor som gäller för denna skyddsjakt.
2. Jaktledaren svarar för att kommunikationsvägarna under jakten säkerställer att villkoren för jakten följs.
3. Jaktledaren ska före första jakttillfället anmäla till Länsstyrelsen i Dalarnas län om delaktighet i skyddsjakten.
4. Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle hålla sig informerad om hur många djur som återstår enligt skyddsjakts beslutet.
5. En särskilt tränad eftersökshund ska kunna finnas på plats inom högst två timmar från påskjutning (17 § andra stycket jaktförordningen).
6. Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jakttagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar och gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens.
7. Jaktledaren ska informera varje jakttagare om att han/hon bör vara ansvarsförsäkrad, bör bära röda band eller motsvarande kännetecken under jakten samt att han/hon bör ha förvissat sig om att vapnet är inskjutet och att han/hon har tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva jakt efter varg.
8. Jaktledaren bör informera varje jakttagare om vikten av att viltet inte utsätts för onödigt lidande.
9. Jaktledaren ska informera skytten om dennes ansvar att rapportera fälld varg till Länsstyrelsen utan dröjsmål och senast en timme efter att djuret fällts.
10. Jaktledaren ska omedelbart avlysa jakten när den tillåtna vargen fällts eller påskjutits

Du kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Dalarnas län antingen via e-post; dalarna@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Dalarnas län, 791 84 Falun.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där du kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå dig.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, dalarna@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 00 00. Ange diarienummer 10719-2023.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.